

beti tudi za potrebe Slovincov, de so si pričijoči Nemci in nemškutarji domú gredé v ušesa šeptali: „kaj je tó? temu je ja več za Slovence, kakor za Nemce“. Modri gospod spozná, de imajo vsi narodi edíne pravíce, in de večí potrebi gré tudi večí in hitrejší skerb in pomoč, in de če se enimu narodu da, kar mu gré, se za tega volja ne krati drugimu njegova pravíca. Nemci imajo že narodske učilnice, Slovenci imajo še protinarodske — nemške; Nemci imajo nemške urade (Behörden), Slovenci imajo še nemške; Nemci imajo že nemško šolsko svetovavstvo, kdaj bojo dobili Slovenci slovensko? i. t. d. Slava tedaj tacim možém, ki si prizadevajo, de se bo Cesarjeva beseda v resnici in takó spolnila, kakor so Cesar ukazali brez okrajšanja narodskih pravíc! — Druga veselica zadene šolsko reč. „Vodja tako imenovanih normalih šol gosp. Wencel Kühnel spozná za dobro, v prihodnjim šolskim létu učence takó razdeliti, da bojo v enim oddelku (Abtheilung) Nemci se nemško, v drugim pa Slovenci slovensko učili. Potrebno je to, in tudi lahko izpeljati, ako se bojo po razmeri enakopravnosti nove šole osnovali. Se vé, da ima gosp. vodja v nemškem šolskem svetovavstvu veliko hudih nasprotnikov; kader je létó svoje mnjenje pervikrat razodel, so neki trije gospodje, kateri bi imeli vsi po pravíci slovensko znati, ali besedice ne znajo (diöcezanski šolski ogleda in obadva kateheta!) hudo na njega planili in terdili, da to ne more biti in tudi ne bo. Vodja pa misli pri svojim planu ostati, in ministerstvo poprašati; bomo vidili, kaj bo? Bog bo dal pravíci svojo moč! Mislim, da še vprašanja ministerstva pri ti reči ne bo treba; bomo ja dobili za božjo voljo enkrat šolsko svetovavstvo, v katerim bojo slovenske šole po slovenskih rodoljubih nadomestovane.“

Novičar iz Ljubljane.

Novičar mora nekoliko popraviti v poslednjim listu zastran gosp. Babnikove tiskarne pravde prineseno novico, namreč: vikši sodnjištvo še ni sklenilo, de se bo pravda na Dunaji ponovila, ampak le, de se bo gosp. Babnikova pritožba presodila, in pri ti presóji se bo še le sklenilo: ali se ima pravda zastran gosp. Babnikove zadeve ponoviti ali ne. — Radeckiga še ni bilo v Ljubljano; iz Mestre se je v Verono, Milan in zdej v Florence podal. Kér pa ima na Dunaji shod vikših avstrijskih generalov biti, ga zamoremo še pričakovati. — Pretečeni petik zjutraj zgodaj so peljali iz jetnišnice Ljubljanskiga grada v jetnišnico Kuffstein na Tiroljsko tistih 27. Ogerskih hudodelcov, ki so v Günsu veliko Horvatov pomorili. — Te dni je prišlo vnovič ministersko povelje v Ljubljano, de železnica mora do mesca avgusta dokončana biti, de se bo po tem vožnja po nji berž začela. — Kér imajo spét vsi vojaki našiga regimenta iz Ljubljane marširati, je prišlo od ministerstva iz Dunaja na Ljubljansko narodno stražo vprašanje: ali hoče in zamore vse vojaške službe in opravila v Ljubljani prevzeti; če ne, se bo moglo na drugo vižo za tó skerbeti. Narodna straža je odgovorila: de je bila vselej pripravljena, vojake nadomestovati, ako so jih kje drugod potrebovali, in de je tudi zdej pripravljena, vse opravila prevzeti proti temu, de se narodni straži postave od ministerstva dajo, za ktere je že zdavnej prosila. Te postave imajo odločiti: kdo de mora v stražno versto stopiti in kako se imajo službe opravljati, de ne bo eden se v službi trudil, drug pa brez službe postopal. To terjanje je pravično. — Kér je za c. k. vojaško priprégo (Militär-Fuhrwesen) voznikov zmanjkalo, je dal gosp. minister vojništva vošilo na znanje, de naj bi se povsod prosto voljci (Freiwilligen) nabirali, ki hočejo za čas

vojske za vojaške vozníke v cesarsko službo stopiti. Oni morajo voziti in konje opravljati znati; dobijo koj pri asentiranji 5 gold., sicer pa zraven kruha vsaki dan 8 krajc. plačila, i. t. d.

Novičar iz mnogih krajev.

Novičar poslednjiga tedna nima svojim bravcam nič kaj posebnih prigodb povedati. Iz Ogerskiga še ni bilo nič od poglavne vojske slišati. De je feldzeugmeister Haynau vojskovodja naše avstrijske armade na Ogerskim, smo že povedali; rusovske armade vojskovodja pa je rusovski feldmaršal Paskewicz, ki je razglasil poslal Ogerskimu ljudstvu, v katerim ga opomína, de naj se verne nazaj k svojimu postavnimu kralju, in de rusovska armada ni prišla na Ogersko kot sovražnik, ampak le na poklic avstrijskiga cesarja, Ogerskiga praviga kralja. V Prešpurku so napravili avstrijski oficirji veselico na čast Rusovskim oficirjem, pri kateri so se pobratili. Naš Cesar so feldzeugmeistru Haynavu pridružili barona Geringerja, kterimu so izročili vse opravila, ki niso vojaške. — Benetke se še niso podvèrgle. — Prava politiška zastavica (Räthsel) je Francozka armada, ktera pred Rimam stoji, ktere nihče vganiti ne more; še sami Rimci práv ne vedó: ali so Francozje njih prijatli ali sovražniki; tako čudno se obnašajo. Smešno je slišati, čeravno je francozki poslanec Lesseps Rim zapustil in se v francozko ležiše (loger) podal, je vunder unidan Rimsko vladarstvo med francozko armado tobaka in cigar razdeliti dalo! — Naša armada se pomikuje v dveh verstah proti Rimu; ena 11000 mož močna pod generalam Wimpfen gré od Jankina (Ancona), druga 18000 mož močna od Livorne proti Rimu. — Na Nemškem je še zmirej zmešnjava čez zmešnjavo. En kos Frankobrodskiga zbora (levíca) se je že preselil v mesto Stuttgart na Virtsenberskim in če tukaj nemški zbor podalševati; drugi kos (desnica) pa je ostal v Frankobrodu in je razglasil: de v Frankobrodu je pravo mesto nemškiga zbora, in nikjer drugod. Ne vé se, kaj bo iz te zmešnjave. Nadvodja Janez je še zmirej v Frankobrodu in neče po nobeni ceni samimu Prajsovski kralju izročiti vikši nemške oblasti. — Cesar Ferdinand se práv dobro počutijo v Inspruku na Tiroljskim, kamor so se pretečeni teden iz Prage preselili. — Procesja sv. rešnjiga telesa na Dunaji je bila, kakor je poslednji Novičar oznanil, zares práv slovesna: Cesar, nar vikši gospôda in vsi škofje so jo spremili; samo topi (kanoni) niso nič pókali, zato kér je Dunaj še zmirej v obséji. — Zbor škofov je dokončan. Zdej bomo vunder kmalo kaj slišali, kaj je bilo v njem sklenjeno. Teržaški škof je prišel že v nedeljo v Ljubljano, in se je koj v pondeljik zjutrej podal v Terst. Ljubljanski knez in škof bo mende še le konec tega tedna nazaj prišel.

Dopis slovenskemu društvu.

Zastran prošnje v 22. listu Novic, de bi hotel kak rodoljub vse tečaje Novic pregledati, in vse dobre, pa menj znane besede izpisati, in jih slovenskemu društvu za besednik poslati, dam častitimu društvu na znanje, de sim pripravljen, se tega dela lotiti, in tečaje Novic, razun perviga, kteriga nimam, pregledati, zato, kér sim bil že enkrat to delce začel, potem pa zavolj družih opravil zopet popustil; ga bom pa pri tej prilóžnosti dokončal.

A. Skerjanc, kaplan v Kapli.

Lepa hvala Vam visoko častitljivi gospod! za to prijazno oznanilo, s tem pristavkam, de bi Vam radi prvi tečaj posodili, ako bi blogovolili tudi tega pregledati.

Ravno smo dobili tudi od čast. gosp. Franceta Židana, bogoslovca iz Gorice, izpisek nekterih besedi iz 3. tečaja Drobince, za ktere se zahvalimo in za izpisek še 4. tečaja prosimo.

Odbor slov. društva.

Današnjemu listu je pridjan 23. dokladni list.